

Posudek oponenta na magisterskou práci bc. Hany Žilincové „Vzdělávání osob s poruchou autistického spektra v ČR“.

Téma je aktuální, i když plně neodpovídá profesnímu zaměření autorky. Práce má adekvátní rozsah a je obvyklým způsobem členěna na teoretický úvod a vlastní výzkum.

Teoretickou část tvoří 6 kapitol, první dvě jsou věnovány charakteristice autismu a přehledu jednotlivých typů PAS. Třetí kapitola se zabývá diagnostikou poruchou autistického spektra, autorka zde prezentuje některé metody, které byly k tomuto účelu vytvořeny. Celková diagnostika PAS je komplexnější a přesahuje profesní zaměření autorky. Přínosnější je kapitola věnovaná vymezení tří hlavních problémových oblastí, které se vyskytují u jedinců s PAS. Je třeba ocenit doplnění textu kazuistickými poznámkami a fotografiemi, které jeho kvalitu zlepšují. Na vzdělávání dětí s PAS jsou zaměřeny následující dvě kapitoly. Autorka zde přistupuje k výkladu z širšího hlediska, zabývá se nejenom formální úpravou vzdělávání, ale uvádí i metody, které se používají k usnadnění vzdělávacího procesu u dětí s PAS. Teoretická část je zpracována přiměřeným způsobem, text je srozumitelně formulován a má adekvátní grafickou podobu. Autorka využívá základní odborné literatury.

Vlastní výzkum. Cíl práce autorka přímo neuvádí, svůj výzkum zaměřuje na zjištění míry spokojenosti rodičů se vzděláváním jejich dětí s PAS. Dalším zdrojem informací jsou rozhovory s asistenty pedagogů a s odborníky, kteří se touto problematikou zabývají. Bylo by vhodné uvést všechny tyto údaje v jedné části textu. Rovněž je třeba připomenout, že rodiče, kteří odpověděli na elektronicky prezentovaný dotazník nemusí být reprezentativní skupinou, protože nevíme, jací rodiče naopak neodpověděli. Okruhy k diskusi, tj. výzkumné otázky, jsou relativně hodně široké, jejich redukce a užší zaměření na vzdělávání by přispělo k větší kvalitě výzkumu. Zkoumaná skupina byla dostatečně velká, ale vzhledem ke způsobu provedení výzkumu ji nelze považovat za reprezentativní. Získané výsledky jsou prezentovány i v přehledných grafech. Četnost medikace je vázaná na kategorii PAS a s ní spojené potíže, takže výsledek nemá větší vypovídací hodnotu. Medikace samozřejmě může ovlivnit projevy dítěte, obvykle je ale spíše tlumí, takže ji nelze chápat jako příčinu případných problémů v chování.

Vzdělávání dětí s PAS podle diagnózy – zde by bylo vhodné oddělit skupinu, která chodí do MŠ a děti ve školním věku. Jde o jiný problém, integrace do MŠ je snazší. Rovněž není jasné, zda se rodiči uváděná míra spokojenosti dětí ve škole týká jen ZŠ nebo i mateřské školy. Spokojenost rodičů s chováním a studijními výsledky odráží míru postižení, která je s jednotlivými diagnózami spojena, což by mělo být v textu uvedeno. Spokojenost s asistentem – tabulka by měla zahrnovat i kategorii „nemá asistenta“, zde získaný výsledek má bez další analýzy malou vypovídací hodnotu. Ani v další části, věnované spokojenosti rodičů s přístupem pedagogů není zřejmé, zda jde jen o děti školního věku nebo i předškoláky, a výsledek tudíž může záviset na tom, do jaké školy dítě chodí. Stejně tak i přijetí dítěte vrstevníky může záviset na tom, o jakou školu jde. V textu chybí podrobnější analýza výsledků, diskuze je vázaná na jednotlivé výzkumné otázky.

Rozhovory s asistenty pedagoga a odborníky nejsou adekvátně zpracovány, jde jen o dílčí poznámky. Závěr je spíše shrnutím celé práce než zohledněním výsledků výzkumu.

Předložená práce splňuje požadavky, i když samotný výzkum má určité nedostatky, a proto ji **lze doporučit k obhajobě.**

Doporučená klasifikace: 2

V Praze dne 19. května 2015

Prof. PhDr. RNDr. M. Vágnerová, CSc.